

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Desics Péter (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. felperes neve, címe) I. rendű és (II.r. felperes neve címe) II. rendű felperesnek a dr. Szemes Tamás (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. július 2-án kelt 31.P.22.983/2009/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes illetékmentessége folytán a le nem rótt 60.000 (hatvanezer) forint kereseti illetéket a Magyar Állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek 20.000 (húszezer) forint + áfa fellebbezési költséget.

A le nem rótt 42.000 (negyvenkettőezer) forint fellebbezési illetéket az alperes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ...-ban 2009. januárjában egy szombat esti rendezvényen a felperesek a klub nyilvánossága előtt vállalták másságukat és beszéltek arról, hogy mit jelent melegnek lenni a rendőrségnél.

Az alperes által kiadott ... című újság ...-i száma a ... internetes oldalon megjelent cikk alapján beszámolt erről az eseményről „...” címmel.

A felperesek az írás, annak közlései, stílusa, a nekik tulajdonított mondatok és ezekkel párosulva a hozzájárulásuk nélkül megjelent képek miatt kereseti kérelmet terjesztettek elő.

Kérték annak megállapítását, hogy az alperes a cikkben sérelmezett közlésekkel megsértette emberi méltóságukat, becsületüket és jóhírnevüket, valamint képmásuk engedély nélküli közlésével a képmás védelméhez fűződő személyiségi jogukat. A jogsértés megállapításán túl kérték az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint személyenként 1.000.000-1.000.000 forint nem vagyoni kár megfizetése iránt is igényt terjesztettek elő.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy a cikk közlései az interneten megjelenteken alapulnak, a fényképeket is onnan vette át, s mivel az interneten közöltek a felperesek nem kifogásolták, így a ...-ban megjelenteket sem sérelmezhetik. Álláspontja szerint a felperesek által kifogásolt mondatok és kijelentések a véleménynyilvánítás körébe tartozó közlések, ezért a jogsértés megállapításának nincs helye.

Hivatkozott az alperes arra is, hogy nem vagyoni kárt, hátrányt a felperesek nem bizonyítottak.

A bizonyítási eljárás lefolytatását követően az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy az általa kiadott ... című hetilap ...-i számában a „...” című cikkben valótlanul állította, hogy a felperesek akként nyilatkoztak volna, hogy a „45 ezer főt foglalkoztató rendőrség csordultig van buzival” megsértette a felperesek jóhírnevét, valamint azzal, hogy ugyanezen cikk illusztrációjaként kitakarás nélkül közzétette a képmásukat, megsértette a képmás védelméhez fűződő személyiségi jogukat.

Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű felpereseknek személyenként 350.000 forint nem vagyoni kártérítést, ezen összegek után ... napjától járó késedelmi kamatokkal együtt.

Az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetékről úgy rendelkezett, hogy abból az alperes 60.000 forintot, az I. rendű felperes 30.000 forintot és a II. rendű felperes is 30.000 forintot köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Megállapította, hogy a peres felek ezt meghaladó költségeiket maguk viselik.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75. §-ában foglaltakat, a 76. § rendelkezéseit, a Ptk. 78. § (1)-(2) bekezdését, a Ptk. 80. §-át és a 84. § (1) bekezdésében foglaltakat.

Kitért a Legfelsőbb Bíróság PK 12. és 14. számú állásfoglalására, valamint az Alkotmánybíróság 30/1992.(V. 26.) számú, továbbá a 36/1994.(VI. 24.) számú határozatára is.

Az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperesek konkrétan mit mondtak, a ... oldalon megjelentek alapján állapította meg, tekintettel arra, hogy azt a felperesek nem vitatták.

Az sem volt kétséges, hogy az alperes nem kért hozzájárulást a felperesek képmásának megjelenítéséhez.

A cikkben közöltek körében az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a „homoszexualitás nem járul hozzá a társadalom építéséhez, az emberiséget meg kell menteni a

homoszexualitástól" mondatok a véleménynyilvánítás körébe tartoznak. Ez a vélekedés konkrétan nem a felperesek személyére, társadalmi értékére vonatkoztatható, hanem a homoszexualitásról alkotott olyan általános vélemény, amely tekintetében a felpereseknek nincs kereshetőségi joguk, ezért e körben a kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította.

Azt a közlést is, hogy „bizony szükség lenne, mielőtt elrágnának a ...-ok” szintén véleménynek tekintette, az alperes által idézett gondolatok körében kifejtett olyan kommentárnak, ami miatt jogsértés megállapításának nincs helye.

Az pedig, hogy „... kerület parancsnokát szondázta az I. rendű felperes” az elsőfokú bíróság megállapítása szerint megegyezik a felperesek által nem kifogásolt internetes cikkben írtakkal. Álláspontja szerint ezt az átlagolvasó úgy értelmezi, ahogy azt az alperesi cikkíró is kommentálta „nem tudja a szövegösszefüggés hiányában, hogy ez mit jelenthetett pontosan”. S mivel az internetes cikk szövegéből sem derül ki ennél több, ezért a jogsértés az elsőfokú bíróság álláspontja szerint e tekintetben sem volt megállapítható.

Rögzítette, hogy a felperesek beszéltek a melegek túlreprezentáltságáról, azonban azt, hogy a 45 ezer főt foglalkoztató rendőrség csordultig van buzival nem mondták, illetve nem azokat a szavakat használták és nem abban a stílusban, mint ahogyan azt a cikkíró a szájukba adta.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesekről alkotott kép és társadalmi megítélés szempontjából nem mindegy, hogy a felpereseknek olyan mondatokat tulajdonítanak, amelyek részükről nem hangzottak el, és amelyek stílusa is kifogásolható, kifejezőmódjában a saját személyükre, melegségükre is bántó. Ez az alperesi közlés a személyükről alkotott véleményt hátrányosan befolyásolja és egyben sértő is, ezért a Ptk. 78. §-a alapján az elsőfokú bíróság e körben a jogsértést megállapította.

Az alperesi cikk ismertette azt is, hogy a felperesek a melegek klubjában másságukról beszéltek, de arra az írás nem utalt, hogy munkaidejüket is itt töltik, ilyen hamis látszatot nem keltett a közlés, és a megjelentekből az átlagolvasó sem vonhatta le azt a következtetést, hogy munkaidejük alatt került sor a cikkbeli a beszélgetésre. Az, hogy a szerző szerint a melegségük kinyilvánítása, a klubban való beszélgetés helyett a bűnüldözéssel kellene foglalkozniuk, az elsőfokú bíróság megítélése szerint véleménynyilvánításnak minősül, mint ahogy az is, hogy a főkapitánynak a témával összefüggésben milyen beszélgetést javasolt. Az alperesi újságíró e körben saját kommentárját, illetve a homoszexualitásról alkotott véleményét közli, amelyet az átlagolvasó is ekként kezel és vagy azonosul vele vagy elveti azt. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az az alperesi következtetés is, hogy a rendőrök nem a bűnüldözéssel, hanem a melegséghez való viszonyukkal vannak elfoglalva, helyességétől függetlenül a véleménynyilvánítás kategóriájába tartozik, annak megengedett határait nem lépi túl, így emiatt jogsértés megállapításának nincs helye.

A képmáshoz fűződő személyiségi jogsértés tekintetében kiemelte, hogy az alperes azt nem vitatta, hogy nem kért engedélyt felperesek képmásának közzétételéhez, így felperesi hozzájárulás hiánya miatt a Ptk. 80. §-ában foglaltak megsértése megvalósult.

Megállapította, hogy a meleg klubban való beszélgetés nem közszereplés, és az, hogy az eseményről a melegekkel foglalkozó honlap beszámolt, valamint, hogy a felperesek utóbb a képek felhasználásához hozzájárultak, nem teszi a „beszélgetést közszerepléssé”.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a jogsértést részben megállapította, és az alperest a további jogsértéstől eltiltotta.

A nem vagyoni kártérítés iránti igény tekintetében hivatkozott a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontjára, a Ptk. 339. §-ára, valamint az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI. 1.) AB számú határozatára és annak indoklására.

Kifejtette, hogy a megállapított jogsértés tárgyi súlyát nem találta jelentéktelennek, figyelemmel arra is, hogy a képmással való visszaélés és a jóhírnév sérelme a felperesek identitását bántó tartalmú cikkel összefüggésben valósult meg. Köztudomásúnak fogadta el, hogy a felpereseknek tulajdonított mondat, a fényképük megjelenítése kellemetlenül érintette őket, kollegáik, ismerőseik számára beazonosíthatóvá váltak és megjelentek személyüket hátrányosan érintette. Ezt a tanúvallomások is alátámasztották.

A II. rendű felperes kapcsolatai átmenetileg beszűkültek, visszahúzódóbb lett.

Ezt meghaladóan azonban a felperesek nem vagyoni hátrányt nem bizonyítottak.

A kitüntetésekkel kapcsolatban csak feltételezésekkel éltek, a kitüntetési gyakorlat ismertetése még nem elegendő az okozati összefüggés bizonyítására, ezért e körben a bizonyítást az elsőfokú bíróság mellőzte.

A tanúvallomásokból az is kiderült, hogy több média is beszámolt a felperesek szerepléséről, így az esetleges hátrány nem feltétlenül köthető konkrétan a perbeli cikkhez.

Figyelemmel volt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a melegek érzékenysége az átlagosnál nagyobb.

A nem vagyoni kártérítés összegét a megállapított jogsértéshez igazodóan 350.000-350.000 forintban állapította meg.

A késedelmi kamatról a Ptk. 301. § (1) bekezdése, a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a felperesek keresetének elutasítását kérte.

Álláspontja szerint helytelenül állapította meg az elsőfokú bíróság a személyhez fűződő jogok megsértését.

A ... honlapján az I. rendű felperes szavait idézték és a II. rendű felperes is mesélt a melegek túlreprezentáltságáról. Való igaz, hogy a felperesek által kifogásolt kitétel nem szó szerint idézi a klubban elhangzottakat, de a tartalmát tekintve azzal megegyező, tehát nem jelent meg olyan valótlan tényállítás, ami sértette a felperesek jóhírnevét.

A felperesek vállalták másfajta nemi identitásukat, így emiatt sérelem nem érhette őket és a buzi szó használata sem jogsértő, hiszen az a homoszexualitás közkeletű, hétköznapi kifejezése.

Helytelenül állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperesek képmásának felhasználása nem volt jogszerű, illetve, hogy a meleg klubban való

részvétel nem minősül közszereplésnek, mivel a beszélgetés a meghívottak nyilvánosságának szolt.

Álláspontja szerint a megítélt nem vagyoni kártérítés mértéke mind jogalap, mind összecszerűség tekintetében megalapozatlan. A jogsértés megállapítása esetén is indokolt a nem vagyoni kártérítés összegének lényeges mérséklése, mert azt semmi sem bizonyítja, hogy a kiadásában megjelent cikk következtében szűkültek be a II. rendű felperes kapcsolatai, hogy emiatt lett volna visszahúzódnóbb.

Ezen túl hivatkozott arra, hogy teljes illetékmentesség illeti meg az Itv. 5. § (1) bekezdésének f) pontja alapján.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének keretei között bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a per főtárgya tekintetében teljeskörűen feltárta, indokolási kötelezettségének eleget tett, részletesen ismertette, hogy mely bizonyítékokat fogadott el döntése alapjául, illetve melyeket nem vett figyelembe és ennek mi volt az oka. A bizonyítás anyagát okszerűen mérlegelte.

Az elsőfokú bíróság a perbeli esetre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre helyesen hivatkozott, ezért azokra a másodfokú bíróság csak visszautal.

A Fővárosi Ítéltábla általánosságban azt emeli ki, hogy a Ptk. 75. § (1) bekezdése szerinti általános védelem biztosításán túlmenően a törvény a legjelentősebb személyiségi jogokat külön is nevesíti.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése biztosítja a jóhírnév védelmét, amelynek megsértése akkor valósul meg, ha valaki más személyére vonatkozó, azt sértő, valótlan tény állít, híresztel vagy való tény hamis színben tüntet fel [Ptk. 78. § (2) bekezdés].

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. Jóhírnév sértőnek az olyan közlések tekinthetők, amelyek objektíve nem felelnek meg a valóságnak, és hátrányosan befolyásolják az érintett személy társadalmi értékelését.

A peres eljárás során az alperesnek az őt terhelő bizonyítási kötelezettségre tekintettel azt kellett volna hitelt érdemlően igazolnia, hogy a ... című hetilap ...-i számában „...” címmel megjelent írás valóságghűen számolt be a felperesek nyilatkozatáról. Ezt az alperes nem bizonyította.

A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a közöltek valóságtartalmának alátámasztására vonatkozó kötelezettség az alperest akkor is terheli, ha híven közli más személy tényállítását, nyilatkozatát, vagy átveszi más szerv közleményét.

Az alperes arra hivatkozott, hogy a ... honlapon megjelentekről számolt be, illetve az interneten közöltek tekintetében fejtette ki álláspontját. Ezt az alperesi védekezést a másodfokú bíróság több okból sem fogadta el.

Egyrészt a ... oldalon „...” című írásban az szerepelt, hogy „45 ezer főt foglalkoztató rendőrség távolról sem olyan homofób, mint azt sokan hinnék”, nem azonos jelentéstartalomra utal, mint amit a ... a felperes nyilatkozatának tulajdonított, miszerint a rendőrség „csordultig van buzival”. Megállapítható tehát, hogy az alperes a „...” című írásban nem adott hiteles tájékoztatást. Ezen túlmenően az

alperest egyébként sem mentesíti a felelősség alól az, hogy a felperesek a ... honlapon közöltek miatt nem léptek, igényt nem érvényesítettek.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek kiemelése mellett egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kifogásolt közlés valótlansága mellett a stílusa, a szóhasználat miatt nem csak személyükre nézve általánosságban jogsértő, hanem melegségük, másságuk felvállalásával összefüggésben külön ennek kihangsúlyozása miatt is, ezért az alperes ezzel a mondattal megsértette a felperesek jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesi fellebbezésben foglaltakra tekintettel azt is kiemeli, hogy a képmással való rendelkezési jog kizárólagos, amely általánosságban azt jelenti, hogy a képmást az ábrázolt személy hozzájárulásával lehet nyilvánosságra hozni és az engedélynek megfelelő körben lehet felhasználni.

Az általános rendelkezés alól kivételt jelent a Ptk. 80. § (2) bekezdésében írt nyilvános közszereplés, amely lehetőséget ad a képmás érintett személy hozzájárulása nélküli nyilvánosságra hozatalára. Közszereplésnek az a megnyilvánulás minősül, amely befolyással bír a társadalom szűkebb vagy tágabb életére, kihatással van a helyi vagy országos viszonyok alakulására, a kisebb vagy nagyobb közösségek életére, érdeklődésére, szokásaira.

A Fővárosi Ítéltábla - egyezően az elsőfokú bíróság döntésében kifejtett álláspontjával - azt állapította meg, hogy a felperesek azáltal, hogy egy meleg klubban részt vesznek egy beszélgetésen még nem válnak közszereplőkkel annak ellenére, hogy a nyilvánosság előtt fejtették ki álláspontjukat. Önmagában az nem alapozza meg a közszereplői jellegét, hogy a ... Klubban részt vettek egy beszélgetésen, még akkor sem, ha az eseményről más sajtószerv is részletesen beszámolt. A felperesek jogosultak voltak eldönteni, hogy engedélyezik-e felvétel készítését, illetőleg azt, hogy ezek a képek megjelenhetnek-e, s ha igen, milyen fórumon.

Ebből következően a felperesek képmásának jogszerű közzétételéhez szükség van az erre vonatkozó hozzájárulásukra.

A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra is, hogy az alperest természetesen megilleti a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságának a joga, azonban ezek gyakorlása nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével. Így ha más képmását az érintett személy hozzájárulása hiányában hozza nyilvánosságra, a sajtószabadság gyakorlása a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 3. § (1) bekezdésébe ütközik és sérti a Ptk. 80. §-ának (1) bekezdésében védett személyhez fűződő jogot. Mivel az alperes a szükséges engedéllyel nem rendelkezett, ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a képmáshoz fűződő személyiségi megsértését.

A nem vagyoni kártérítés tekintetében a másodfokú bíróság a következőket emeli ki. A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni

kárát megtéríteni. A (4) bekezdés alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Ezen túlmenően a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A nem vagyoni kártérítés tekintetében elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a sérelmezett magatartás mennyiben járt olyan következménnyel, hogy az adott személyről kedvezőtlen értékítélet alakuljon ki, és ez mennyiben hatott ki társadalmi megítélésére.

A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól, és mértékének megállapításánál pedig az eset összes körülményeit, a jogsértés tárgyi súlyát és a bekövetkezett jogkövetkezményeket kell értékelni.

Tekintettel arra, hogy az elszenvedett sérelem és annak mértéke nehezen bizonyítható, a bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül is elfogadja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető.

A Fővárosi Ítélőtábla egyetértett azzal, hogy az alperesi jóhírnévsértő mondat, annak stílusa, illetve a felperesek képmásának azzal egyidejű közlése a felperesek személyének a megítélését hátrányosan befolyásolta. Az pedig, hogy a kollegáiktól, ismerőseiktől „szereplésük” miatt megjegyzéseket kaptak a perben a tanúvallomásokkal bizonyítást nyert. A jogsértés miatti hátrányos megítélést a II. rendű felperes személyes előadása is alátámasztotta.

Az összes körülményt mérlegelve - figyelemmel a nem vagyoni kártérítés összecszerűségében kialakult bírói gyakorlatra és a köztudomásúan figyelembe vehető tényekre - a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegét a megállapított jogsértéssel arányban állónak ítélte meg.

Az alperes sem hivatkozott olyan bizonyítékra, körülményre, ami indokolta volna annak mérséklését.

Megalapozott volt azonban az alperes fellebbezése az illetékfizetésre kötelezés tekintetében.

Az alperes, az ... az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének f) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül, ha a (2) bekezdés értelmében a vagyonszerzést, illetőleg az eljárás megindítását megelőző naptári évben folytatott vállalkozási tevékenységéből származó jövedelme után társasági adófizetési kötelezettsége, illetve - költségvetési szerv esetében - eredménye után a központi költségvetésbe befizetési kötelezettsége nem keletkezett.

Az alperes kuratóriumának elnöke írásban nyilatkozott, hogy társasági adófizetési kötelezettsége az alapítványnak nem keletkezett, így a törvényi rendelkezés alapján megilleti a személyes illetékmentesség, nem kötelezhető az eljárási illeték megfizetésére. Ezért e körben a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a

Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelően megváltoztatta és az alperes illetékfizetési kötelezettségét mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság helyes érdemi döntését helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő, a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 14. §-a és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a alapján határozott, figyelmen kívül hagyva azt, hogy az alperes személyes illetékmentessége folytán az elsőfokú bíróság ítéletét a Fővárosi Ítéltábla részben megváltoztatta, mert ez a pernyertesség pervesztesség arányát nem érintette.

Budapest, 2011. február 22.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő